

УДК 342.922

А. І. Карашенко
здобувач кафедри адміністративного,
фінансового, інформаційного права
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

ПОНЯТТЯ «АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ГРОМАДЯН У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ У МИТНИХ ОРГАНАХ УКРАЇНИ»

Постановка проблеми. У процесі розвитку України, як правової і демократичної держави, євроінтеграції України, потреби подолання корупції в Україні, процесу реформування антикорупційного законодавства України, важливого значення набуває дослідження проблематики адміністративно-правового забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання та протидії корупції у митних органах України.

Дослідження проблематики адміністративно-правового забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання та протидії корупції у митних органах України має важливе практичне значення для подальшого вдосконалення законодавства України у сфері запобігання і протидії корупції, а також для вдосконалення правозастосовної практики у цій сфері. Внаслідок цього дослідження проблематики адміністративно-правового забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання та протидії корупції у митних органах України є важливим для розвитку науки адміністративного права.

Метою статті є охарактеризувати поняття «адміністративно-правове забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання та протидії корупції у митних органах України».

Завданнями даної статті є: проаналізувати різні підходи до розуміння корупції як соціально-негативного явища та адміністративно-правового забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання та протидії корупції у митних органах України; сформулювати авторське визначення поняття «адміністративно-правове забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання та протидії корупції у митних органах України».

Стан дослідження. Проблематика адміністративно-правового забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання та протидії корупції у митних органах України є актуальною, а окремі її аспекти були предметом дослідження окремих сучасних науковців, зокрема: Д. Белова, В. Довжанина, Я. Лазура, М. Мельника, С. Серьогіна.

Виклад основного матеріалу. У сучасній Україні корупція є однією із найбільших проблем, що гальмують розвиток України як демократичної і правової держави, громадянського суспільства та ринкової економіки, а також процес євроінтеграції України. А тому Україна, неурядові організації, бізнесова спільнота, ЄС та міжнародне спів-

товариство приділяють важливу увагу питанням боротьби з корупцією в Україні та формуванню дієвого антикорупційного законодавства, а також формування та функціонування якісно нових спеціалізованих антикорупційних інституцій.

У контексті дослідження адміністративно-правового забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання та протидії корупції у митних органах України, насамперед доцільно спочатку охарактеризувати корупцію як соціально-негативне явище.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції» [1] від 14 жовтня 2014 року корупція - це використання суб'єктом, на якого поширюється дія даного закону, наданих йому службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, на яку поширюється дія даного закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей.

У науці адміністративного права явище корупції є предметом дослідження багатьох науковців. Зокрема, С.Серьогін вказує на те, що корупцію можна розглядати як:

а) руйнівне явище у політичній сфері та у сфері державного адміністрування;

б) деструктивний фактор нормального функціонування суспільства, що є показником стану національної безпеки конкретної держави;

в) бар'єр для вдосконалення демократичних процесів та соціально-економічного рівня населення [2].

М. Мельник зазначає про негативний вплив корупції на всі сфери діяльності суспільства: економічну сферу, політичну сферу, сферу управління, сферу юриспруденції, сферу формування правової свідомості, а також сферу міжнародної репутації держави. Корупція, на думку автора, є концептуальною перешкодою формування демократичного, соціального-правового, громадянського суспільства, основним принципом якого є принцип верховенства права. Важливим, на нашу думку, є висновок

автора про те, що на разі корупційна складова закріпилась у свідомості громадян і набуває статусу норми поведінки та сприймається як щось належне, витісняючи при цьому етичні та правові принципи, що веде до того, що явище корупції втрачає свій статус аномального явища і стає звичайною складовою суспільних відносин [3].

Ю. Бисага наголошує, що корупція трапляється в будь-якій політичній і економічній системах і є складовою механізму використання суспільства бюрократичними структурами. В умовах функціонування демократичних або авторитарних механізмів забезпечення нормальної життєдіяльності соціуму корупція є другорядним явищем, яке істотно не впливає на загальнодержавну ситуацію або стає більш-менш контрольованою. Проте, в умовах, як авторитарних, так і демократичних режимів корупція може перетворюватися на структуру творчий елемент політичного та громадського життя суспільства [4].

На думку І. Яцківа, явище корупції являє собою одну з найбільш актуальних проблем сьогодення, а зниження її рівня є пріоритетом державної політики у багатьох демократичних країнах. Більше того, корупційна складова набула статусу складової частини політичного устрою, фактором для заохочення осіб та для їх покарання, і являє собою не окреме здійснення неправомірних дій з метою отримання неправомірної вигоди з корисливою складовою, а складну систему специфічних суспільних відносин [5].

Вплив корупції, на думку Ю. Іванова, як соціально-економічного явища на розвиток суспільства, багатоаспектний. Саме корупція лежить в основі тіньової економіки і робить неефективними засоби боротьби з нею. Наявність корупції викривляє державну економічну політику. Корупція девальвує державну владу, розтліває моральні устої і цінності суспільства, призводить до поглиблення розшарування населення, щодо рівня отримуваних реальних доходів [6].

Окремі науковці наголошують, що корупція є складним і багатоаспектним соціальним явищем, корупція може розглядатися в економічному, політичному, правовому, моральному, соціально-психологічному та інших аспектах. У правовому відношенні корупція становить сукупність різних за характером та ступенем суспільної небезпеки, але єдиних за своєю суттю корупційних правопорушень, а також порушень етики поведінки посадових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування, пов'язаних з вчиненням цих правопорушень. За вказаним критерієм можна виділити такі види корупційних правопорушень: кримінальні, адміністративні, дисциплінарні, конституційні. Найбільш небезпечними з них є правопорушення кримінального характеру – корупційні злочини [3].

На думку окремих науковців, зокрема, Е. Расюк, корупція трансформується у соціально-негативне явище, що характеризується високим ступенем загрози для національної та соціальної безпеки та конституційного устрою [8]. Вартою уваги є позиція Ю. Антоняна, відповідно до якої він визначає корупцію як здійснення певних дій/бездіяльності особою, в якій наявні певні службові повноваження та службове становище, на користь тих осіб, що сплатили певну суму коштів за такі дії. Водночас, автор підкреслює, що здійснювані дії на користь інших осіб можуть бути і законними [9]. Однак, позиція Ю. Антоняна лише фрагментарно характеризує явище корупції, оскільки неправомірна вигода може існувати не лише у матеріалізованій грошовій формі, але і в інших визначених формах, як у теоретичній площині, так і у законодавчій площині.

О. Прохоренко зазначає, що корупція це система суспільних відносин, що створюють можливість для власників капіталу здійснювати розвиток свого бізнесу шляхом скуповування різноманітних державних пільг, лобіювання законів, отримання позитивних судових рішень, отримання захисту від чиновників – представників законодавчої, виконавчої та судової гілок влади [10].

О. Ярмиш та Р. Мельник з приводу проблеми корупції в Україні наголошують, що незважаючи на потужну нормативну базу, створену для запобігання та протидії корупції, на сьогодні в Україні це лишається системною проблемою, яка існує на всіх рівнях державної влади. Попри покращення, що спостерігається в окремих сферах, дрібна (побутова) і велика корупція в цілому процвітають. Політичні партії, законодавчий орган, правоохоронці, держслужбовці та судова гілка влади і досі сприймаються громадянами як дуже корумповані інститути [11].

Ще одне тлумачення поняття корупції знайшло відображення у Цивільній конвенції про боротьбу з корупцією [12] від 04 листопада 1999 року, що ратифікована відповідним Законом України [13]. У даній Конвенції зазначено, що корупцією є прямі чи опосередковані вимогання, пропонування, дача або одержання хабара чи будь-якої іншої неправомірної вигоди або можливості її отримання, які порушують належне виконання будь-якого обов'язку особою, що отримує хабара, неправомірну вигоду чи можливість мати таку вигоду, або поведінку такої особи.

На основі вищевикладеного можна зробити висновки, що корупція є негативним антисоціальним явищем, яке нині в Україні стало причиною низького рівня життя більшості населення, численних соціально-економічних проблем, зокрема: високої тінізації економіки, недовіри громадян до судових органів, низького рівня інвестицій в економіку України, еміграції громадян України

закордон, численних корупційних скандалів, які підривають авторитет публічної влади України. Саме тому, нині надзвичайно актуальним є адміністративно-правове забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання та протидії корупції в органах публічної влади, зокрема і у митних органах України.

Багато науковців досліджують питання причин виникнення і розвитку корупції. Найбільш чітко, на нашу думку, причини корупції визначені О. Плужніком, який наголошує, що причини корупції, у великій мірі, пов'язані з існуючими конкретними умовами політичного, правового розвитку країни, історією її суспільного життя (недовіра уряду, терпимість до корупції, персональна лояльність), традиціями державного бюрократичного апарату, існуючим у цій країні економічним станом та її політичним курсом [14].

Всі зазначені вище позиції провідних науковців стосовно поняття корупції, причин її виникнення та ознак корупційного діяння мають на меті охарактеризувати явище корупції через дослідження його різноманітних аспектів та проявів. Разом з тим, явище корупції є настільки багатограним і багатокомплексним, що акцент при теоретичному дослідженні даного явища слід робити через призму засобів адміністративно-правового забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання та протидії корупції. Дана теза підтверджується і тим, що статтею 3 Конституції України [15] визначено, що права і свободи людини і громадянина визначають зміст і спрямованість діяльності держави, а їх утвердження є головним обов'язком держави.

Безумовно, показником стану реалізації прав і свобод громадян у сфері протидії і запобігання корупції є рівень їх захисту від зловживань з боку державної влади. Наголошуємо на тому, що державна влада діє в інтересах суспільства і кожного окремого громадянина. У разі, коли особи використовують надані їм повноваження з метою задоволення власних інтересів чи інтересів інших осіб – тоді нівелюються загальні принципи права, порушуються права, свободи та інтереси інших людей, створюється соціальна напруга та підвищується рівень недовіри між державою і владою, що її уособлює, з одного боку та суспільством, з іншого боку. Не варто забувати, що корупція, окрім того, що створює негативну репутацію державної влади, як у середині країни, так і на міжнародній арені, є водночас явищем, що посягає на основні права та свободи громадян.

Підсумовуючи вищевказане, можна зробити висновок, що пріоритетом в процесі формування правової держави в Україні має стати забезпечення прав і свобод людини і громадянина, як найцінніших досягнень суспільства і держави щодо запобігання та протидії корупції. Виходячи з цього,

державна повинна створювати адекватні та повноцінні механізми протидії та запобігання корупції, функціонування яких не порушувало б природні права та свободи громадян України.

У вищезгаданому контексті необхідно також з'ясувати сутність понять «запобігання» та «протидія». У законодавстві України використовувалися різні поняття щодо запобігання корупції. Так, у 1995 році було прийнято Закон України «Про боротьбу з корупцією» [16], який було згодом замінено у 2011 році Законом України «Про засади запобігання та протидії корупції» [17]. Така назва збереглася до 2014 року, коли Верховною Радою України було прийнято чинний Закон України «Про запобігання корупції». Таким чином, спочатку застосовували поняття «боротьба» з корупцією, далі – «запобігання та протидії», а нині – «запобігання».

Варто зазначити, що між науковцями у сфері адміністративного права також точиться дискусія з приводу використання вказаних вище термінів. Говорячи про корупцію більшість науковців використовує термін «боротьба з корупцією». На нашу думку, з цим не можна погодитися, оскільки боротьба має в своєму значенні дещо інший зміст. Ми повністю поділяємо думку М. Мельника, який вказує на те, що «боротьба» – це діяльність, що має на меті подолання чи знищення кого-, чого-небудь, тобто передбачає певний результат – перемогу або поразку. «Протидією» ж, вважає М. Мельник, є дія спрямована проти іншої дії, перешкоджання їй [3]. Саме тому, «протидія корупції» є найбільш вдалим поняттям у даній сфері.

У даному контексті С.Рогульський, приходять до висновку, що «боротьба» є кращим визначенням, оскільки будь-яка діяльність щодо подолання негативного явища повинна мати на меті усунення такого явища, а не зменшення його проявів. Крім того, діяльність, яка спрямована проти конкретного прояву корупції, завжди має на меті знищення корупційного прояву чи то на етапі його попередження, чи припинення, а притягнення до відповідальності корупціонера взагалі запобігає вчиненню інших корупційних діянь, що стосовно до них є боротьбою, оскільки спрямовано на знищення таких проявів ще до їх появи [19].

Доречною в даному контексті є позиція саме М. Мельника, оскільки цілковито знищити корупцію неможливо, тобто неможливо повністю її перемогти, а тому «протидія корупції» є теоретично кращим визначенням, ніж «боротьба з корупцією», а «запобігання» як правовий термін виражає складову протидії, її превентивну (профілактичну) функцію. На його думку, протидія корупції – це будь-яка діяльність у сфері соціального управління, що спрямована на зменшення можливостей для корумпування суспільних відносин, забезпечення верховенства права, реалізацію

інших принципів права, сприяння розвитку демократичного суспільства та утвердження правової держави. Протидія є складною і багатоаспектною діяльністю в сфері соціального управління, а стратегічно важливим для всієї антикорупційної діяльності є визначення реальних цілей та завдань протидії корупції [3].

У даному контексті, на нашу думку, слід звернути увагу на основні постулати запобігання та протидії корупції. Дослідники питань заходів, засобів, методів, засад запобігання та протидії корупції вказують на існування глобальних та локальних засобів.

Ю. Ковбасюк вважає, що чинники успішної протидії корупції, які апробовані міжнародною спільнотою це, насамперед, чітке регламентування дій та етичних стандартів діяльності посадових осіб усіх рівнів, відповідальність за їх порушення, відкритість влади, прозорість і зрозумілість процедур прийняття державних рішень, дієві механізми контролю за діяльністю державних органів із боку громадянського суспільства, свобода слова та незалежність засобів масової інформації [20].

В. Зеленецький та О. Калман вказують на такі локальні, точкові заходи по запобіганню та протидії корупції на сучасному етапі як:

- нормалізація умов господарської і комерційної діяльності;
- зменшення податкового тиску на виробників;
- посилення кримінальної відповідальності за найбільш небезпечні злочини в сфері господарювання;
- створення надійного правового забезпечення оперативно-розшукової діяльності;
- налагодження ефективної системи статистичного обліку й інформування відповідних контролюючих органів про корупційні адміністративні правопорушення та корупційні злочини [21].

Отже, адміністративно-правове забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання і протидії корупції у митних органах України – це внутрішньоузгоджена цілісна система нормативних засад та інституційних гарантій, а також діяльність уповноважених суб'єктів щодо створення належних умов реалізації, охорони та захисту прав і свобод громадян від протиправних корупційних дій у митних органах України.

Адміністративно-правове забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання та протидії корупції у митних органах України є невід'ємною складовою частиною адміністративно-правового забезпечення прав і свобод громадянина у сфері запобігання та протидії корупції. Після створення необхідних юридичних та економічних передумов, завершення реформи митних органів України, адміністративно-правове забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання та протидії

корупції у митних органах України повинно стати найбільш дієвим чинником у боротьбі з корупцією у митних органах України.

Система адміністративно-правового забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання і протидії корупції у митних органах України, на нашу думку, – це внутрішньоузгоджена цілісна сукупність нормативних засад та інституційних гарантій, що має на меті ефективно забезпечення належного практичного втілення громадянами в життя можливостей, установлених нормами права, з метою задоволення їх власних потреб та інтересів, а також створення належних умов охорони та захисту прав і свобод громадян від корупційних правопорушень у митних органах України.

На основі вищезгаданого визначення поняття «система забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання та протидії корупції у митних органах України», можна виокремити наступні складові елементи системи забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання та протидії корупції у митних органах України:

1. Нормативні засади забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання та протидії корупції у митних органах України.

2. Інституційні гарантії забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання та протидії корупції в Україні у митних органах України.

Отже, на основі вищевикладеного, можна зробити наступні висновки. Запобігання та протидія корупції в Україні є важливим напрямком державної політики, що спричинило розвиток антикорупційного законодавства України та активізацію міжнародного співробітництва у цій сфері. Незважаючи на те, що протягом останніх років відбулося формування якісно нової системи спеціалізованих антикорупційних інституцій, зокрема Національного антикорупційного бюро України, що дало свої певні позитивні результати, на жаль, корупція і надалі в Україні залишається серйозною проблемою.

Поняття «адміністративно-правове забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання і протидії корупції у митних органах України» можна визначити як внутрішньоузгоджену цілісну систему нормативних засад та інституційних гарантій, а також діяльність уповноважених суб'єктів щодо створення належних умов реалізації, охорони та захисту прав і свобод громадян від протиправних корупційних дій у митних органах України.

У свою чергу поняття «система забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання та протидії корупції в Україні» можна визначити як внутрішньоузгоджену цілісну сукупність нормативних засад та інституційних гарантій, що має на меті ефективно забезпечення належного практичного втілення громадянами в життя мож-

ливостей, установлених нормами права, з метою задоволення їх власних потреб та інтересів, а також створення належних умов охорони та захисту прав і свобод громадян від корупційних правопорушень у митних органах України.

Існують перспективи подальших наукових досліджень у даному напрямку, зокрема, щодо: порівняльно-правового аналізу адміністративно-правового забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання та протидії корупції в Україні та інших країнах Європи; еволюції адміністративно-правового забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання та протидії корупції в Україні та країнах-членах ЄС; реформування антикорупційного законодавства України.

Отже, у даній статті охарактеризовано проблематику поняття «адміністративно-правове забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання та протидії корупції у митних органах України».

Література

1. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 року. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 49. Ст. 3186.
2. Серьогін С. Механізми попередження та протидії корупції в органах публічної влади України: дис. ... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харк. регіон. Ін-т держ. упр. Х., 2010. – 249 с.
3. Мельник М.І. Корупція – корозія влади (соціальна сутність, тенденції та наслідки, заходи протидії). Монографія. К.: Юридична думка, 2004. 400 с.
4. Корупція як негативне соціальне явище: шляхи її подолання в Україні та міжнародний досвід. І.М. Різак, Ю.М. Бисага, М.М. Палінчак та ін. Ужгород: Ліра, 2004. 64 с.
5. Яцків І.І. Адміністративно-правові засади протидії корупції в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини «Україна». К., 2011. 239 с.
6. Іванов Ю.Б. Терещук А.П. Законодавство про боротьбу з корупцією. Харків: Одиссей, 2005. 308 с.
7. Мельник М.І., Редька А.І., Хавронюк М.І.. Науково-практичний коментар Закону України «Про боротьбу з корупцією». К.: Атіка, 2004. 320 с.
8. Расюк Е. Сучасна антикорупційна політика України. Підприємництво, господарство і право. 2012. № 7. С. 73–77.
9. Антонян Ю.М. Типология коррупции и коррупционного поведения. Социология коррупции. М., 2003. С. 36–39.
10. Прохоренко О.Я. Протидія корупційним проявам у системі державної служби (організаційно-правові аспекти): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з державного управління: спец. 25.00.03 «Орг. і упр. в держ. установах». К., 2004. 20 с.
11. Ярмиш О., Мельник Р. Спеціалізовані антикорупційні інституції: світовий досвід та національна модель. Науковий часопис Національної академії прокуратури України. 2015. № 2. С. 144–155.
12. Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією від 04 листопада 1999 року. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_102.
13. Про ратифікацію Цивільної конвенції про боротьбу з корупцією: Закон України від 16 березня 2005 року. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 16. Ст. 266.
14. Плузник О. І. Деякі кримінологічні аспекти щодо протидії корупції. Держава та регіони. Серія: Право. 2009. № 2. С. 69–73.
15. Конституція України від 28 червня 1996 року. Відомості Верховної Ради. 1996. № 30. Ст. 131.
16. Про боротьбу з корупцією: Закон України від 05 жовтня 1995 року (втратив чинність). Відомості Верховної Ради України. 1995. № 34. Ст. 266.
17. Про засади запобігання і протидії корупції: Закон України від 7 квітня 2011 року (втратив чинність). Відомості Верховної Ради України. 2011. № 40. Ст. 404.
18. Мельник М. Протидія корупції: поняття, мета, напрями. Право України. 2002. № 4. С. 22–26.
19. Рогульський С. Адміністративно-правові заходи боротьби з корупцією в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. К., 2005. 187 с.
20. Ковбасюк Ю. Антикорупційна політика державних органів влади України року. URL: <http://www.viche.info/journal/2181>.
21. Зеленецький В. Калман О. Корупція в Україні та організаційно-правові основи боротьби з нею. Право України. 2001. № 4. С. 13–16.

Анотація

Каращенко А. І. Поняття «адміністративно-правове забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання та протидії корупції у митних органах України». – Стаття.

Статтю присвячено проблематиці адміністративно-правового забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання та протидії корупції у митних органах України. Проаналізовано різні підходи до розуміння корупції як соціально-негативного явища та адміністративно-правового забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання та протидії корупції у митних органах України. Сформульовано авторське визначення поняття «адміністративно-правове забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання та протидії корупції у митних органах України».

Ключові слова: запобігання та протидія корупції, боротьба з корупцією, адміністративна реформа, права і свободи людини, антикорупційні інституції, система інституційних гарантій забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання та протидії корупції.

Аннотация

Каращенко А. И. Понятие «административно-правовое обеспечение прав и свобод граждан в сфере предотвращения и противодействия коррупции в таможенных органах Украины». – Статья.

Статья посвящена проблематике административно-правового обеспечения прав и свобод граждан в сфере предотвращения и противодействия коррупции в таможенных органах Украины. Проанализированы различные подходы к пониманию коррупции как социально-негативного явления и административно-правового обеспечения прав и свобод граждан в сфере предотвращения и противодействия коррупции в таможенных органах Украины. Сформулировано авторское определение понятия «административно-правовое обеспечение прав и свобод граждан в сфере предотвращения и противодействия коррупции в таможенных органах Украины».

Ключевые слова: предотвращение и противодействие коррупции, борьба с коррупцией, административная реформа, права и свободы человека,

антикоррупционные институты, система институциональных гарантий обеспечения прав и свобод граждан в сфере предотвращения и противодействия коррупции.

Summary

Karashchenko A. I. The concept of «administrative and legal support of the rights and freedoms of citizens in the field of preventing and combating corruption in the customs authorities of Ukraine». – Article.

The article is devoted to the problems of administrative and legal provision of citizens' rights and freedoms in the field of prevention and counteraction of corruption in the customs authorities of Ukraine. Different approaches to the understanding of corruption as a socially negative

phenomenon and the administrative and legal provision of the rights and freedoms of citizens in the sphere of prevention and counteraction of corruption in the customs authorities of Ukraine are analyzed. The author defines the concept of «administrative and legal provision of the rights and freedoms of citizens in the sphere of prevention and counteraction of corruption in the customs authorities of Ukraine».

Key words: preventing and combating of corruption, fight against corruption, administrative reform, human rights and freedoms, anti-corruption institutions, system of institutional guarantees of insurance of the rights and freedoms of citizens in the sphere of preventing and combating of corruption.